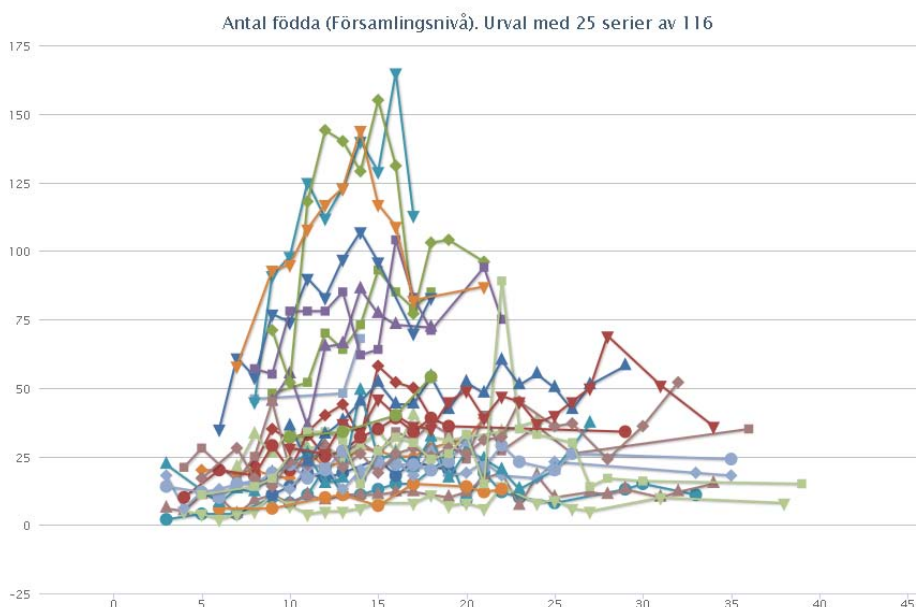


SHiPS

Swedish Historical Population Statistics

Användarhandledning



Innehåll

INLEDNING.....	3
ÖVERSIKT	3
INFORMATION	4
LISTA MED SÖKFILTER	4
URVALSBESKRIVNING	4
MENYRAD.....	5
<i>Spara vy</i>	5
<i>Ladda vy</i>	5
SÖKFILTER	6
ALLMÄNT OM FILTER.....	6
TYPER AV FILTER	6
<i>Geografiskt filter</i>	6
Karta.....	6
<i>Textfilter</i>	7
Församling	7
Enhetstyp	8
Har gränser	8
År	8
<i>Intervallfilter</i>	8
Absoluta mått för intervallfilter	9
Relativa mått för intervallfilter	10
RESULTAT	11
RADIOGRUPP FÖR SUMMERINGSNIVÅ.....	11
CHECKBOXAR FÖR RESULTATVARIABLER	11
RESULTATKARTAN	12
<i>Kartvariabler</i>	12
<i>Teckenförklaring</i>	12
<i>Tidslinje</i>	12
<i>Karta</i>	13
<i>Inställningar</i>	14
Antal klasser.....	14
Klassindelning	14
Färgskala	14
Färggenomskinlighet.....	14
<i>Spara kartbild</i>	15
RESULTATDIAGRAM.....	15
<i>Teckenförklaring</i>	16
<i>Spara diagrambild</i>	16
RESULTATTABELL	16
<i>Spara sökresultat</i>	16
EXEMPEL PÅ ANVÄNDNING.....	17
FALL 1.....	17
FALL 2.....	19
FALL 3.....	21

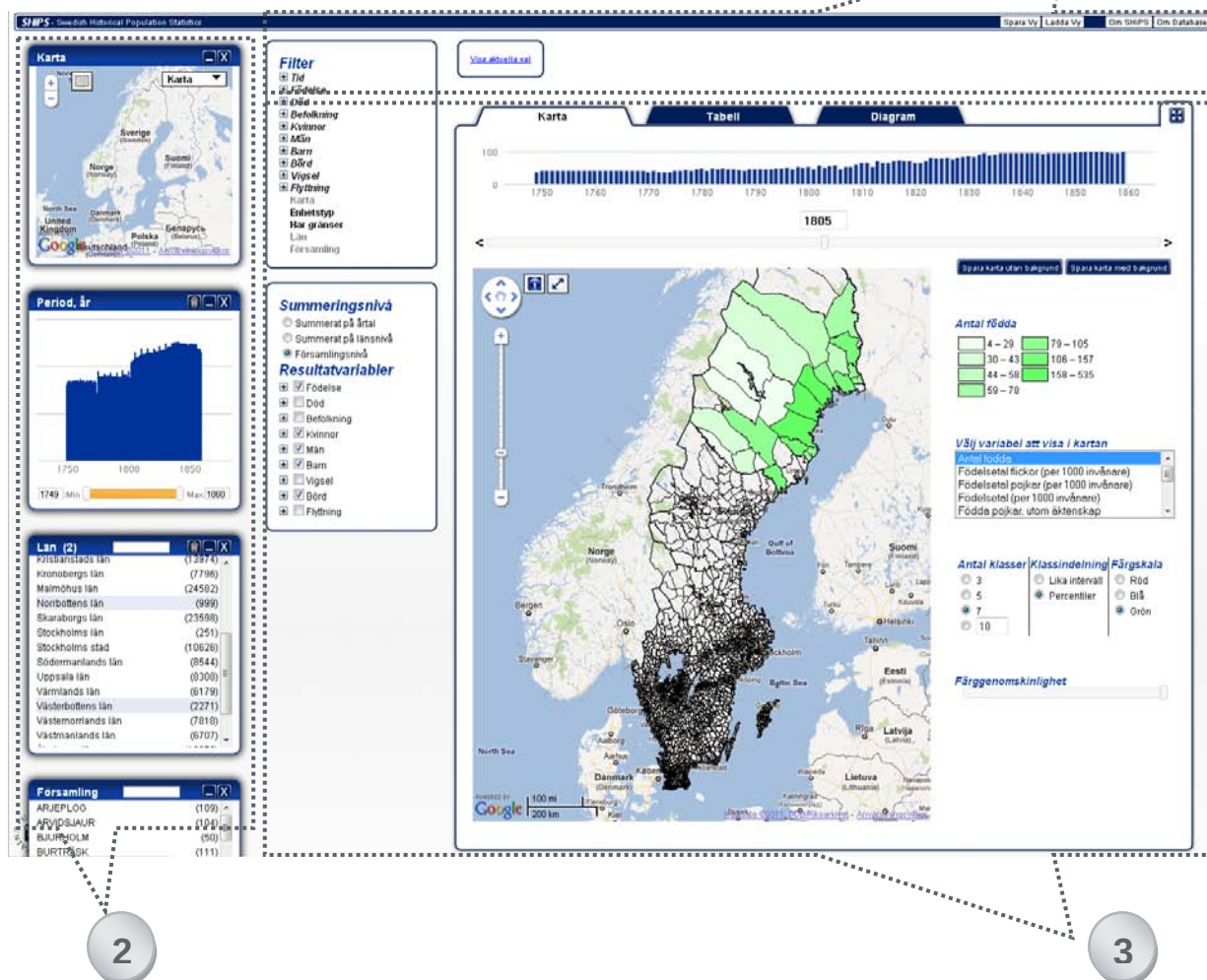
Inledning

SHiPS är ett internetbaserat sökverktyg som hjälper dig att leta fram historisk befolkningsstatistik från åren 1749 till 1859. Statistikobservationerna hämtas från *Bastabellen*, som är en sammanställning av *Tabellverket*. Geografiska data (kartpolygoner) hämtas från Riksarkivet.

Översikt

På din skärm finns tre huvuddelar:

1. Information
2. Sökfiler
3. Resultat

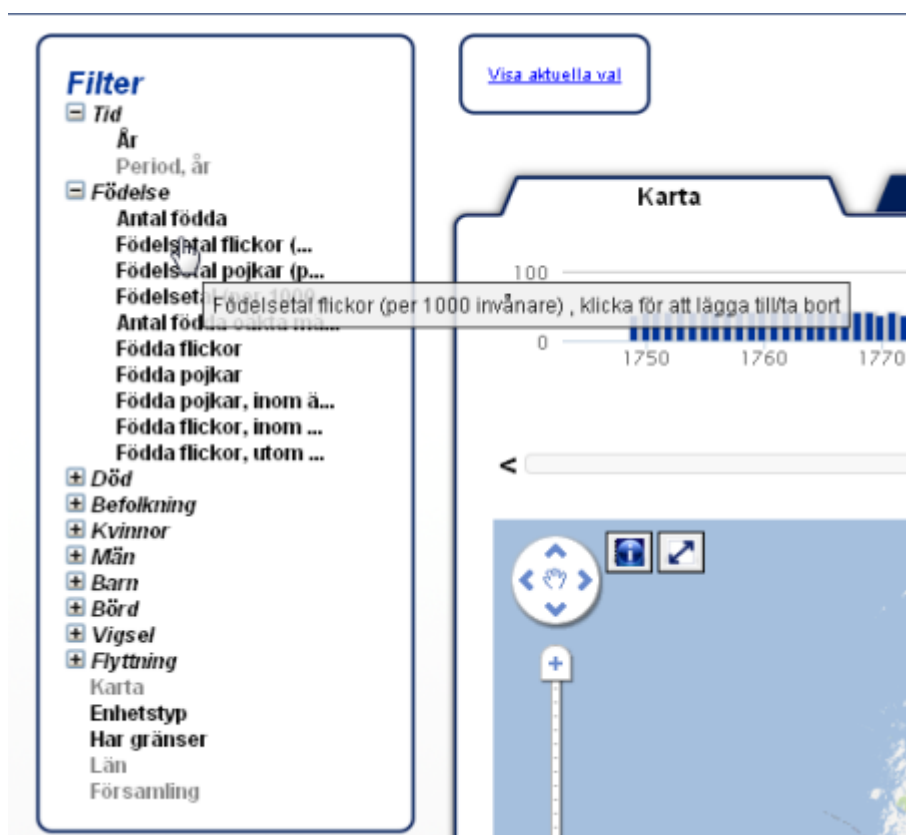


Information

I informationsdelen finns en lista med tillgängliga sökfiter, en beskrivning av de urval du gjort, en menyrad med hjälpfunktioner och kontaktinformation, samt möjlighet att spara dina sökningar.

Lista med sökfiter

Här klickar du för att välja de filter du vill ta med i din sökning av befolkningsstatistiken. Sökfiltren är grupperade i olika kategorier så att du snabbt ska kunna få en överblick. Varje sådan grupp med filter har ett plus framför sig och är skriven med kursiv stil. När en grupp öppnats visas istället ett minus. Skulle filtrenamnet vara för långt för att rymmas helt och hållet kortas det av med "...", men du kan enkelt se hela genom att föra muspekaren över det. Observera att det inte går att välja en hel grupp med filter, utan du måste välja dem ett och ett. Ett filter kan dessutom finnas i flera kategorier och när det väl valts i en grupp går det inte att välja igen. Det vill säga; du kan inte ha två likadana filter. När ett filter är aktivt ändras dess teckenfärg till grå istället för svart. Vill du stänga filtret klickar du antingen på dess [x]-knapp eller på den gråa filterlänken.



Genom att klicka på plustecknet kan du se vilka olika filter som döljer sig under en grupp.

Urvalsbeskrivning

Här beskrivs de urval du gjort. Eftersom mängden urval kan bli omfattande går denna ruta att minimera och maximera.

[Dölj aktuella val](#)

Valda värden i filter

Karta	Period, år	Län	Församling
1 område(n) valda	1749 - 1836	Västerbottens län	ARVIDSJAUR
		Norrbottens län	ARJEPLÖG

Så här kan det se ut när du har gjort några val i filtren.

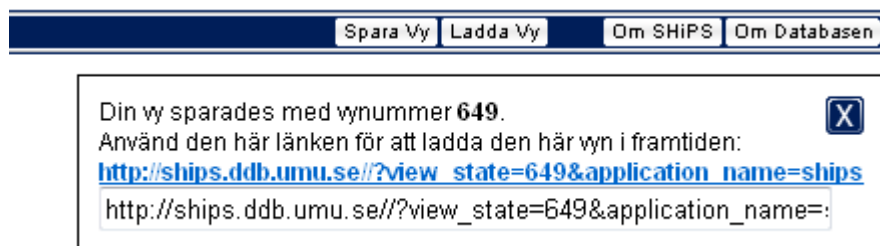
Menyrad

Här finns knappar som leder till information om SHiPS och databasen som ligger till grund för verktyget. Du kan även välja att spara och återskapa sökningar genom *Spara vy* och *Ladda vy*.

Spara vy

Med den här knappen kan du inte bara föreviga ditt sökresultat, utan bevara en ögonblicksbild av hela webbsidan. Det innebär att allt du gjort blir kvar – inställningar i sökfiter, summeringsnivå, valda resultatvariabler, samt val och inställningar i resultatdelen.

När du väljer *Spara vy* visas ett nummer och en länk. Du kan antingen använda länken för att göra ett bokmärke i webbläsaren eller skicka den via e-post. Stäng fönstret med [x]-knappen.



Ett nummer och en länk visas när du klickar på "Spara vy".

Ladda vy

Numret du får under *Spara vy* går sedan att använda för att *Ladda vy*. Så länge du inte stänger webbläsaren finns en lista med de vyer du skapat kvar. Listan rensas dock efter några timmar (lite beroende på inställningar i webbläsare och dylikt) och är bara tillgänglig om din webbläsare tillåter cookies. Men även om listan i webbläsaren försvinner finns vyerna kvar. Du kan ladda tidigare vyer genom att spara nummer på din dator eller via länkar i din webbläsare. Stäng fönstret med [x]-knappen.



Genom att klicka på "Ladda vy" och fylla i vynes nummer kan du återvända till tidigare sparade sökningar.

Sökfilter

Allmänt om filter

Med hjälp av sökfiltren kan du söka fram den statistik som du är intresserad av att studera närmare. *Karta*, *Period/år*, *Län* och *Församling* visas alltid i startläget, utan något förvalt. När du sedan väljer ett värde i ett filter påverkas de filter som finns under. De underliggande filtren visar med andra ord bara uppgifter som är relaterade till urvalen gjorda i ovanliggande filter. Om du aktivt väljer någonting i ett filter påverkas i sin tur innehållet under de olika resultatflikarna – kartan, diagrammet och tabellen. Det räcker emellertid inte att lägga till ett filter för att påverka sökresultatet, utan du måste välja något specifikt för att sökresultatet ska uppdateras.

Alla sökfilter går att minimera på [_]-knappen och stänga med [x]-knappen. I intervallfiltren finns fält där du själv kan skriva in start- och slutvärden för ett intervall och trycka enter, vilket ibland kan vara lättare än att dra i linjerna som markerar intervallgränserna. Textfiltren har i sin tur fritextfält för att underlätta framsökningen av en önskad post. Det går att rensa alla inställningar/markeringar i ett filter med hjälp av knappen märkt med en soptunna som visas när något urval gjorts. I kart- och textfilter visas antalet gjorda markeringar i filtrets rubrik. Genom att hålla muspekaren över siffran för antalet markeringar i ett textfilter visas mer information om de markeringar som gjorts.



Exempel på hur övre delen av ett filter ser ut, med knappar, sökfält och antal markeringar.

Typer av filter

Som vi varit inne på ovan finns det tre olika typer av filter:

- Geografiskt
- Text
- Intervall

Samtliga har samma grundfunktionalitet och går att flytta, stänga, rensa, minimera/maximera på samma sätt. Det som skiljer dem åt är vilken typ av innehåll de har. De olika filtertyperna beskrivs närmare nedan.

Geografiskt filter

Det finns ett geografiskt filter och det är **Karta**. Detta använder du när du vill ringa in ett visst område. Låt oss till exempel säga att du är intresserad av att jämföra statistik från områden kring Vänerns sydspets och Mälarens södra del. Då kan du markera dessa områden med hjälp av kartfiltret och på så sätt få en bra överblick i resultatkartan, utan att för den skull behöva veta vad församlingarna i respektive område heter.

Karta

Genom att rita rutor på filter-kartan går det att välja ut antingen ett eller flera områden. Börja med att klicka på knappen med en streckad rektangel i övre vänstra hörnet. Klicka sedan på kartan för att göra första punkten, dra ut rutan genom att flytta muspilen och klicka på ett annat ställe för att rita klart rutan. Du kan enkelt ändra storlek på dina rutor genom att ta tag i de fyrkantiga handtagen med muspilen och dra. Vill du ta bort en markering klickar du på dess [x]-knapp.

Tänk på att du inte kan få med icke-geografiska församlingar eller pastorat i sökresultatet när du använder kartfiltret. Ha också i åtanke att läns- och församlingsgränser kan förändras över tid. Dessa förändringar kan du se i resultatkartan (mer information finns under sektionen *Resultat* på sidan 13).



För att få en bättre överblick över kartan i filtret går det att zooma både ut och in. Det kan du göra antingen genom att dubbelklicka på kartbilden eller använda "+"- och "-"- knapparna.

Om en markering innehåller observationer blir linjen för markeringen blå, i annat fall blir den röd. Du kan på så sätt lätt se om kartfiltret påverkar ditt urval. Antalet observationer i en markering får du fram genom att hålla muspekaren ovanför [x]-knappen.

Textfilter

I textfilter visas antalet gjorda markeringar i filtrets rubrik. Genom att hålla muspekaren över siffran för antalet markeringar i ett textfilter visas mer information om de markeringar du gjort. Det går att markera en eller flera rader genom att klicka på dem en åt gången. Vill du avmarkera raderna klickar du på dem igen.

Om en rad markeras och ovanliggande filter förändras kan raden falla utanför det aktuella urvalet, men den visas igen om filtren förändras så att raden åter uppfyller filtreringsvillkoren. Låt oss ta ett exempel. Du använder *Län* och *Församling*, markerar Västerbotten och Västernorrland i *Län* och några olika församlingar för varje län. Avmarkerar du sedan Västerbotten finns bara Västernorrlands församlingar kvar i församlingsfiltret och de rader som markerats för nämnda län visas. Markeringarna som fanns för Västerbotten syns däremot inte och påverkar inte heller urvalet. Om du åter markerar Västerbotten visas församlingarna för båda länen igen, liksom de markeringar som fanns för Västerbotten. Detta underlättar sökprocessen eftersom det är möjligt att återgå till ett tidigare sökresultat, utan att behöva minnas vilka markeringar som gjorts förut.

Överst i textfiltren finns fritextfält tänkta att göra det lättare för dig att söka fram en specifik post. Söker du exempelvis efter *Malmö*, skriv *M* och församlingar som börjar på *M* scrollas fram, skriv *Ma* så visas de som börjar på *Ma*. Fortsätt skriva tills namnet blir synligt i filtret.

Siffrorna inom parentes till höger i filtret beskriver antalet observationer för respektive rad. Det vill säga om det för Västerbottens län står (1546) så betyder det att det finns 1546 observationer knutna till Västerbotten som har uppgifter. Dessa siffror förändras om uppgifterna påverkas av andra ovanliggande sökfiter.

Det finns fem olika textfilter: **Län**, **Församling**, **År**, **Enhetstyp** och **Har gränser**. *Län* och *Församling* används med fördel när du vet exakt vilka områden du vill studera, till exempel när det handlar om jämförelser mellan specifika församlingar eller län. *År* används när du vill undersöka statistikobservationer för specifika årtal (om du vill undersöka en sammanhängande tidsperiod är det bättre att använda intervallfiltret *Tidsperiod*). *Enhetstyp* och *Har gränser* används oftast tillsammans med andra filter för att ge ytterligare information. Läs mer under beskrivningen av respektive filter.

Församling

Församlingar används här som ett samlingsbegrepp för församlingar och pastorat – och i undantagsfall andra enheter. Genom att lägga till filtret *Enhetstyp* efter *Församling* går det att se vilka typer som ingår i urvalet, och läggs *Enhetstyp* före *Församling* går det att filtrera ut enbart vissa typer av enheter.

Enhetstyp

Förutom församlingar och pastorat finns "Del av enhet" och "Sammanslagna enheter". Dessa enheter saknar ofta geografisk koppling och genom att kombinera sökningar med filtret *Har gränser* går det att se vad som ingår i sökresultatet.

Har gränser

Detta filter använder du när du vill välja ut vilken typ av enheter du önskar ha med i ditt sökresultat eller se vilka enheter som ingår i urvalet. Till exempel finns det församlingar/pastorat som saknar geografisk koppling och med det här filtret kan du se vilka dessa är. Orsaken till att geografisk koppling saknas kan vara att en församling är icke-territoriell, det vill säga att medlemmarna saknar gemensam geografisk förankring (som till exempel militärförsamlingar eller fängelseförsamlingar). En annan, vanligare, anledning är att det helt enkelt saknas uppgifter om enhetens geografiska utsträckning. Märk väl att om du använder kartfiltret så filtreras alla församlingar utan geografisk koppling bort, även om de logiskt sett borde ingå. Väljer du exempelvis västra Sverige med kartfiltret försvinner Göteborgs Garnisonsförsamling som inte är knuten till en viss plats.

År

Här kan du välja ett eller flera specifika årtal som du vill visa observationer för.

Intervallfilter

Intervallfiltren har fält där det är möjligt att själv skriva in start- och slutvärden för ett intervall och trycka enter, vilket ibland kan vara lättare än att dra i linjerna som markerar intervallgränserna. Du kan rensa alla inställningar i ett intervallfilter med hjälp av knappen märkt med en soptunna som visas när något urval gjorts. Filtret återgår då till att visa startvärden.

X-axeln i intervallfiltren visar klassindelade värden för respektive variabel och y-axeln visar antalet observationer. Skalan för de klassindelade värdena på x-axeln baseras på alla observationer för hela landet och hela tidsperioden. Den förändras inte även om urvalet begränsas av ovanliggande filter. Innehållet (antalet observationer) i filtret påverkas däremot av val i ovanliggande filter.

Observera att sökningar med intervallfilter gör att du utesluter tomma observationer. Detta eftersom värdet måste vara inom intervallet och tomma värden räknas som att de ligger utanför. Skillnaden syns tydligt om du exempelvis har valt Gotlands län i *Län*-filtret och gruppen *Födelse* i resultatvariabeln, samt har *Tabell*-fliken aktiv. Om du sedan väljer att lägga till *Antal födda*-filtret försvinner de poster som inte har några observationer för antal födda, även om de har andra typer av observationer. I bilden nedan försvinner exempelvis raden för 1755 om *Antal födda*-filtret läggs till.

Områdesnamn	År	Län	Antal födda	Födelsel flickor (per 1000 invånare)	Födelsel pojkar (per 1000 invånare)	Födelsel (per 1000 invånare)	Födda pojkar, utom äktenskap	Födda flickor	Födda pojkar	Födda pojkar, inom äktenskap	Födda flickor, inom äktenskap	Födda flickor, utom äktenskap
AKEBÄCK	1754	Gotlands län	3	23	11	34	0	2	1	1	2	0
AKEBÄCK	1755	Gotlands län		12				1			1	0
AKEBÄCK	1756	Gotlands län	5	11	46	57	0	1	4	4	1	0

Ett intervallfilter visar fördelning för en statistikvariabel. Med intervallfiltret kan du sätta såväl lägsta som högsta värdet och därmed filtera resultat och underliggande filter. Diagrammet i intervallfiltret visar antalet observationer för den klassindelade statistikvariabeln.

Genom att hålla muspekaren i intervallfiltret får du mer information om respektive stapel. Till höger ser du att det för Gotlands län finns 1581 observationer där antalet födda är mellan 16 och 23 barn.



Absoluta mått för intervallfilter

Ett antal variabler innehåller absoluta värden, exempelvis *tidsfilter/period*, *antal födda*, *antal döda*, *antal inflyttande* och *befolkning mellan 15-64 år*. Intervallfiltret skapar cirka 150 klasser för att få en så detaljerad bild som möjligt.

De intervallfilter som finns med absoluta mått:

Period, år

Totalbefolkning

Befolkning män

Befolkning kvinnor

Befolkning mellan 0 och 5

Befolkning mellan 5 och 10

Befolkning mellan 10 och 15

Befolkning mellan 15 och 20

Befolkning mellan 20 och 25

Befolkning mellan 25 och 30

Befolkning mellan 30 och 35

Befolkning mellan 35 och 40

Befolkning mellan 40 och 45

Befolkning mellan 45 och 50

Befolkning mellan 50 och 55

Befolkning mellan 55 och 60

Befolkning mellan 60 och 65

Befolkning mellan 65 och 70

Befolkning mellan 70 och 75

Befolkning mellan 75 och 80

Befolkning mellan 80 och 85

Befolkning mellan 85 och 90

Befolkning mellan 0 och 14

Befolkning mellan 15 och 64

Befolkning över 65

Befolkning över 90

Befolkning flickor mellan 0 och 5

Befolkning flickor mellan 5 och 10

Befolkning flickor mellan 10 och 15

Befolkning flickor mellan 15 och 20

Befolkning kvinnor mellan 20 och 25

Befolkning kvinnor mellan 25 och 30

Befolkning kvinnor mellan 30 och 35

Befolkning kvinnor mellan 35 och 40

Befolkning kvinnor mellan 40 och 45

Befolkning kvinnor mellan 45 och 50

Befolkning kvinnor mellan 50 och 55

Befolkning kvinnor mellan 55 och 60

Befolkning kvinnor mellan 60 och 65

Befolkning kvinnor mellan 65 och 70

Befolkning kvinnor mellan 70 och 75

Befolkning kvinnor mellan 75 och 80

Befolkning kvinnor mellan 80 och 85

Befolkning kvinnor mellan 85 och 90

Befolkning kvinnor mellan 0 och 14

Befolkning kvinnor mellan 15 och 64

Befolkning kvinnor över 65

Befolkning kvinnor över 90

Befolkning pojkar mellan 0 och 5

Befolkning pojkar mellan 5 och 10

Befolkning pojkar mellan 10 och 15

Befolkning pojkar mellan 15 och 20

Befolkning män mellan 20 och 25

Befolkning män mellan 25 och 30

Befolkning män mellan 30 och 35

Befolkning män mellan 35 och 40

Befolkning män mellan 40 och 45

Befolkning män mellan 45 och 50

Befolkning män mellan 50 och 55

Befolkning män mellan 55 och 60

Befolkning män mellan 60 och 65

Befolkning män mellan 65 och 70

Befolkning män mellan 70 och 75

Befolkning män mellan 75 och 80

Befolkning män mellan 80 och 85

Befolkning män mellan 85 och 90

Befolkning män över 90

Befolkning män mellan 0 och 14

Befolkning män mellan 15 och 64

Befolkning män över 65

Antal födda

Födda flickor

Födda pojkar

Födda pojkar, inom äktenskap

Födda pojkar, utom äktenskap

Födda flickor, inom äktenskap

Födda flickor, utom äktenskap

Döda spädbarn totalt

Döda spädbarn pojkar

Döda spädbarn flickor

Döda spädbarn pojkar inom äktenskap

Döda spädbarn flickor inom äktenskap

Döda spädbarn pojkar utom äktenskap

Döda spädbarn flickor utom äktenskap

Döda män

Döda kvinnor

Döda totalt

Dödfödda totalt

Antal barnaföderskor med dödfött barn

Antal inflyttade kvinnor

Antal utflyttade kvinnor

Nettovärde kvinnor

Antal inflyttade män

Antal utflyttade män

Nettovärde män

Antal vigslar

Relativa mått för intervallfilter

De relativa måtten är beräknade mått utifrån totalbefolkning för ett visst år. Dessa värden klassindelas och varje stapel representerar antal observationer för ett visst intervall.

De intervallfilter som finns med relativa mått:

Fördelning mellan 0-5 per 100 invånare
Fördelning mellan 0 och 14 per 100 invånare
Fördelning mellan 15 och 64 per 100 invånare
Fördelning över 65 per 100 invånare
Fördelning män mellan 0 till 5 per 100 invånare
Fördelning män mellan 0 och 14 per 100 invånare
Fördelning män mellan 15 och 64 per 100 invånare
Fördelning män över 65 per 100 invånare
Fördelning kvinnor 0 till 5 per 100 invånare
Fördelning kvinnor 0 och 14 per 100 invånare
Fördelning kvinnor mellan 15 och 64 per 100 invånare
Fördelning kvinnor över 65 per 100 invånare

Födelsetal flickor (per 1000 invånare)
Födelsetal pojkar (per 1000 invånare)
Födelsetal (per 1000 invånare)

Dödföddhet (per 1000 födda barn)
Mödradödlighet (per 100 000 födda barn)
Spädbarnsdödlighet pojkar (per 1000 födda pojkar)
Spädbarnsdödlighet flickor (per 1000 födda flickor)
Spädbarnsdödlighet (per 1000 födda barn)

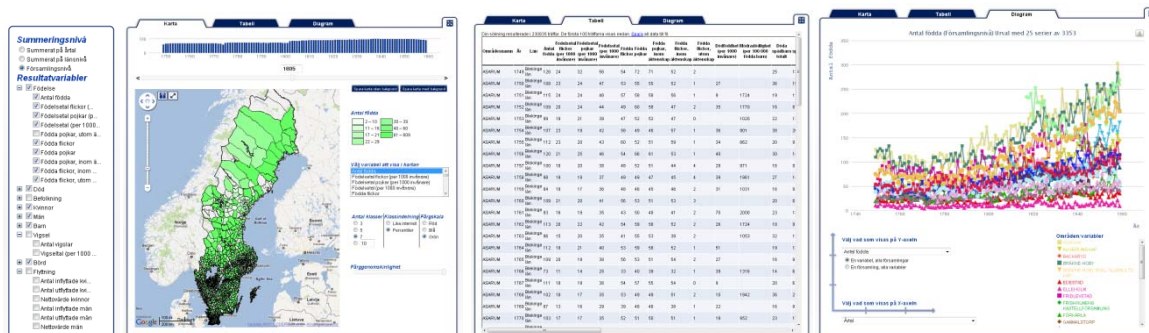
Barnadödlighet pojkar ålder 1-5(per 1000 födda pojkar)
Barnadödlighet flickor ålder 1-5(per 1000 födda flickor)
Barnadödlighet ålder 1-5(per 1000 födda barn)

Dödstal män (per 1000 invånare)
Dödstal kvinnor (per 1000 invånare)
Dödstal totalt (per 1000 invånare)

Vigseltal (per 1000 invånare)

Resultat

Resultatet av din sökning visas på tre olika sätt; via karta, diagram eller tabell. Du kan själv välja resultatvy genom att klicka på de olika flikarna. För att öka läsbarheten finns en knapp till höger om flikarna som expanderar resultatarean så att den fyller ut hela skärmbilden. Alla tillgängliga resultatvariabler visas i en lista intill resultatarean och är indelade i två delar. Den ena styr summeringsnivån, det vill säga hur observationerna ska sammanställas. Den andra är de resultatvariabler som man kan välja att visa observationer för.



Resultatdelens olika komponenter består av valbara variabler med summeringsalternativ, karta, tabell och diagram.

Radiogrupp för Summeringsnivå

Det är obligatoriskt att välja hur resultatet ska sammanställas, det vill säga om det ska visas per församling, per län eller per år. Defaultvärdet är att alla resultatvariabler visas per församling.

Summeringsnivå

- ☐ Summerat på årtal
- ☐ Summerat på länsnivå
- ☒ Församlingsnivå

Du måste välja hur du vill att resultaten ska visas.

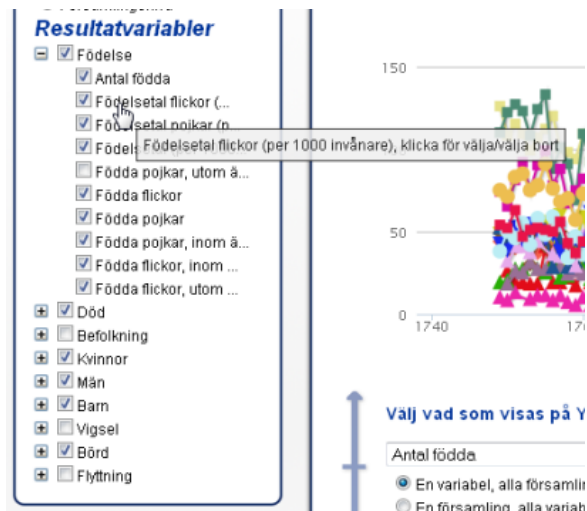
Vissa variabler går inte att summera. Har du sådana variabler markerade när du byter till summering blir dessa automatiskt avmarkerade för att markeras på nytt när du byter tillbaka till församlingsnivå. De avmarkerade variablerna får röd teckenfärg för att indikera att de var markerade. Du kan inte välja variabler som är omöjliga att summera, eftersom deras checkbox inte går att markera.

Checkboxar för Resultatvariabler

Variabler kan annars väljas till eller tas bort genom att markera checkboxen invid variabeln. Minst en resultatvariabel måste vara vald för att något resultat ska visas. Inställningar du gör här påverkar innehållet under alla resultatflikar, men för resultatkartan och resultatdiagrammet måste du separat välja visning av specifika variabler ur de utvalda resultatvariablerna.

Resultatvariablerna är indelade i olika kategorier precis som sökfiltren, med den skillnaden att det här går att välja en hel grupp på en gång. Som med sökfiltren går det att expandera en grupp för att se vilka variabler som ingår – och du kan även välja enstaka variabler. Har en/flera/alla variabler i en grupp markerats visas detta genom att gruppen blir förbockad. En variabel kan ingå i flera grupper, och markeras den på ett ställe blir den markerad i alla grupper.

Om ett variabelnamn är så långt att det inte ryms helt och hållet, kortas det av med "...". Genom att föra muspekaren över det avkortade namnet kan du se hela.



Det går att checka för en hel grupp resultatvariabler på en gång eller välja ut specifika.

Resultatkartan

Kartvariabler

Du väljer att visa en av de resultatvariabler du bockat för i resultatvariabelistan genom att markera önskad variabel i rutan till höger om kartan.

Välj variabel att visa i kartan

Antal födda
Födelsetal flickor (per 1000 invånare)
Födelsetal pojkar (per 1000 invånare)
Födelsetal (per 1000 invånare)
Födda pojkar, utom äktenskap

En listbox med valbara variabler för kartan.

Teckenförklaring

Det visas en teckenförklaring med de färger och intervall som syns på kartan. De ofärgade områdena på kartan är geografiska enheter som inte uppfyller valda sökvillkor eller så saknas uppgifter i databasen.

Antal födda

2 – 10	30 – 39
11 – 16	40 – 60
17 – 21	61 – 609
22 – 29	

Teckenförklaring.

Teckenförklaringen visar fördelningen av observationer för hela den valda tidsperioden, för att det lättare ska gå att följa förändringar över tid. Ju mörkare färger desto högre värden.

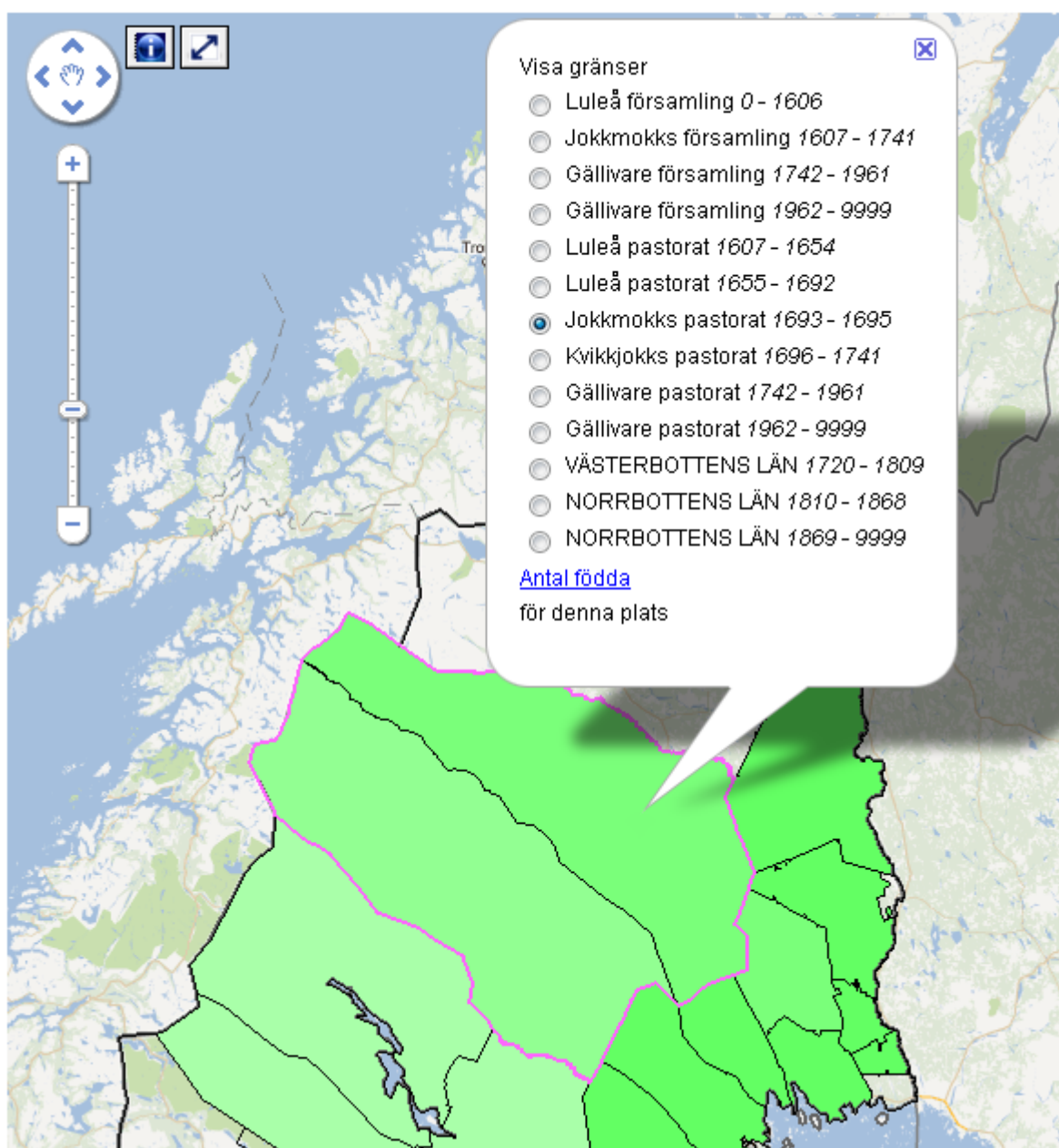
Tidslinje

Ovanför kartan visas en tidslinje med histogramfunktionalitet. De blå staplarna avslöjar snabbt huruvida det finns observationer för olika år och om det finns många eller få. Du kan välja att visa data för ett specifikt årtal genom att dra i reglaget under tidslinjen eller skriva in ett årtal i rutan under. Det finns även pilar som gör att du kan flytta årtalslinjen ett år i taget.

Karta

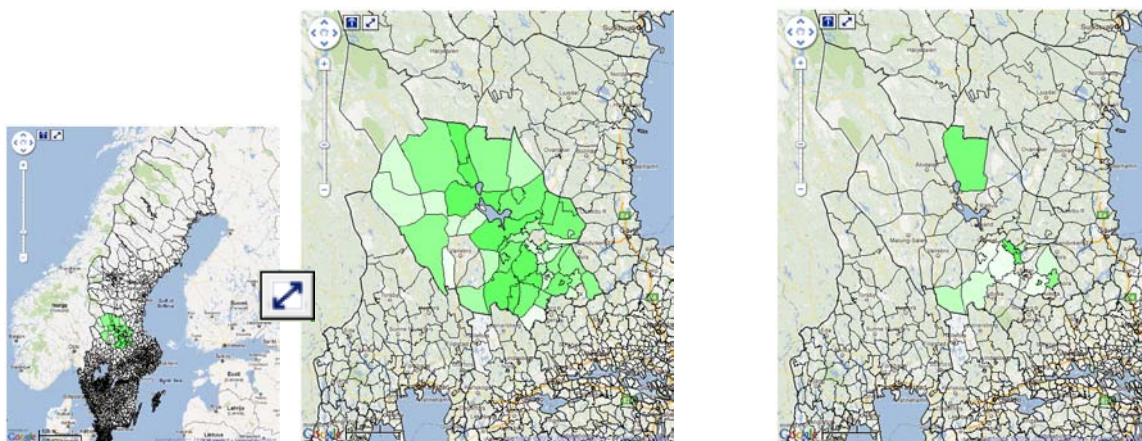
Kartan bygger på Googles karttjänst och har därför Googles funktioner för zoom och panorering, samt den vanliga Google-bakgrundskartan. Kartan visar hela Norden som default. Församlingsgränser (svarta) och länsgränser (gula) visas alltid, oavsett summeringsnivå.

Det finns en (i)-knapp på kartan som du kan använda för att få mer information om ett visst område. Klicka på knappen och sedan på det område du vill veta mer om. I pop-up-rutan som visas listas då alla enheter och län som området tillhört under olika tidsperioder. Om du sedan gör ett val i radiogruppen i rutan visas gränserna för valt område och tidsperiod med en avvikande färg. I pop-up-rutan finns även en länk där du kan ladda ner all statistik för den resultatvariabel som visas i kartan. På så sätt kan du se förändringar över tid på just den platsen, oavsett vilken enhet den tillhört. Bilden nedan visar hur gränserna för nuvarande Gällivare pastorat har förändrats över tid och vilka andra församlingar och pastorat området har tillhört vid olika tidpunkter.



Gränserna för pastorat har förändrats under årens lopp. Som synes har nuvarande Gällivare pastorat en gång hört till allt från Jokkmokks till Luleå församling.

Bredvid (i)-knappen på kartan finns en "zooma och centrera"-knapp (). Klickar du på den justeras position och zoomnivå på ett sådant sätt att framsökta områden rymms inom resultatkartans synliga del. Resultatkartan zoomas in precis så mycket som är möjligt, utan att något av de markerade områdena hamnar utanför kartans synliga del. Observera att det är sökresultatet i filtren som avgör vilket område som zoomas in, inte vilka områden det faktiskt finns data för. Därför kan det hända att kartan inte innehåller några synliga markeringar, men att det ändå går att zooma till en viss utsträckning – en utsträckning som definieras av sökresultatet. Gör sökresultatet att det inte finns några träffar visas hela Sverige.



Bilden till vänster visar kartan när du valt Kopparbergs län och variabeln Antal födda. Nästa bild demonstrerar hur det ser ut efter att du valt att zooma och centrera. Bilden längst till höger visar inzoomning när det framsökta området är större än synliga markeringar på kartan. Det vill säga att du har valt en variabel som inte har observationer för hela Kopparbergs län, men eftersom Kopparbergs län är sökområdet är det vad som hamnar i fokus.

Inställningar

Om du vill förändra hur ditt sökresultat presenteras, till exempel för att få en bättre överblick eller anpassa utseendet till ett dokument där du vill infoga kartbilden, så finns det några olika inställningar du kan göra själv. Bland annat går det att välja antal klasser och vilken typ av klassindelning som görs av sökresultatet. Du kan också välja färgskala och hur genomsnittlig färgen i kartan ska vara.

Antal klasser	Klassindelning	Färgskala
☐ 3	☐ Lika intervall	☐ Röd
☐ 5	☒ Percentiler	☐ Blå
☒ 7		☒ Grön
☐ 10		

Antal klasser

Du kan välja att dela in antalet framsökta observationer för den variabel du väljer att visa i olika klasser för att ge din kartbild en bra visuell överblick. Klassernas färg baseras på observationer för hela tidsperioden. Ljusa färger indikerar låga värden och mörka färger indikerar höga värden.

Klassindelning

Klasserna kan visas antingen i lika intervall eller i percentiler. Defaultinställningen är percentiler, vilket innebär att klassgränserna bestäms så att lika många observationer finns i var och en av klasserna. När indelningen är lika intervall är observationerna för vald variabel indelade så att differensen mellan högsta och lägsta värde är lika stor i varje klass.

Färgskala

Det går att välja olika färgskalor för klasserna som visas i kartan: röd, grön eller blå. Grön är default.

Färggenomsnittlighet

För att kunna se till exempel ortsnamn eller vattendrag i den underliggande Google Maps-kartan kan du öka transparensen på det utritade kartlagret med klasser. Dra i reglaget mot vänster för att öka transparensen.

Färggenomsnittlighet



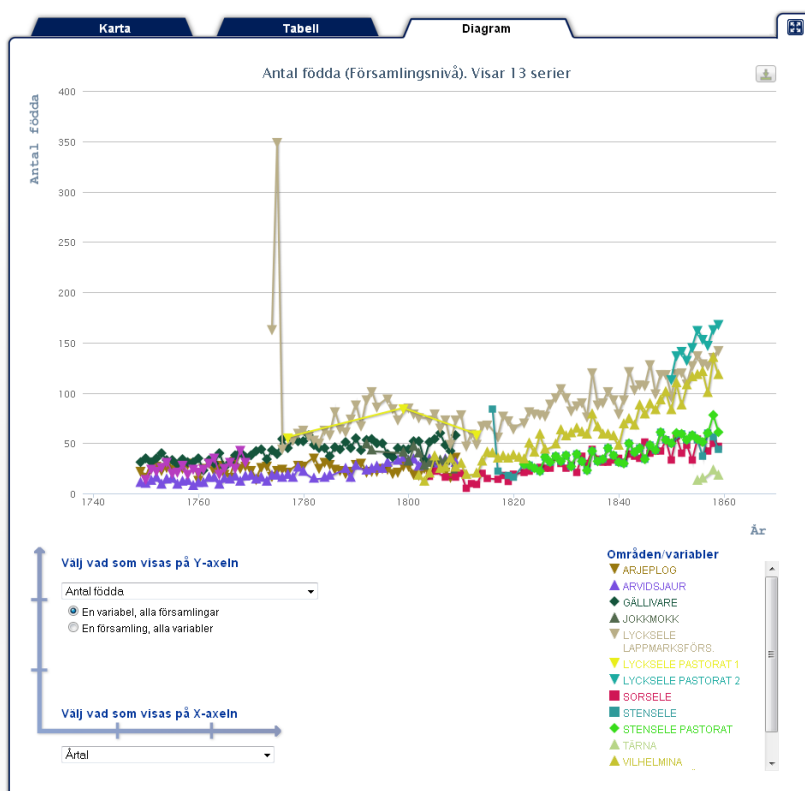
Genom att ändra transparensen för det utritade kartlagret går det att se underliggande information, såsom ortsnamn.

Spara kartbild

Du kan ladda ner kartbilden antingen med en standardkarta som bakgrund eller utan bakgrundskarta. Vid nedladdningen följer koordinater i pgw-format med så att bilden kan läggas in i ett GIS-program. En bild av teckenförklaringen för klassindelningen följer också med. Dessa filer är samlade i en zip-fil, tillsammans med textfiler med länk till kartbilden och listor med namnen på de platser som ingår i urvalet (det vill säga de områden som finns med i kartans klassindelning).

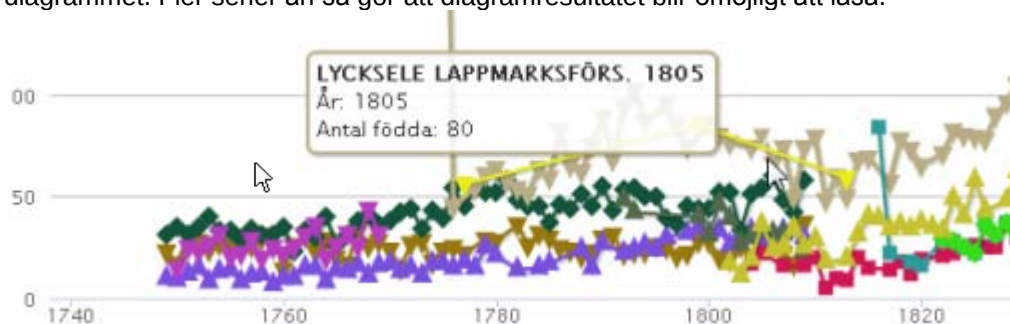
Resultatdiagram

Diagrammet ger möjlighet att visa en resultatvariabels förändring över tid eller att ställa olika variabler mot varandra genom att ändra vilken variabel som visas på x- respektive y-axeln. På y-axeln är det dessutom möjligt att välja om du vill visa alla valda resultatvariabler för en församling eller visa en specifik variabel för flera församlingar.



Diagramfliken ger möjlighet att enkelt ändra vilken variabel som visas på x- respektive y-axeln.

Ger din sökning observationer för fler än 25, visas ett urval med 25 variabelserier samtidigt i diagrammet. Fler serier än så gör att diagramresultatet blir omöjligt att läsa.



Tooltip för en punkt i diagrammet. Rubriken i fet stil innehåller plats och tid, raden i mitten visar x-axelns värde och nedersta raden visar y-axelns värde.

Teckenförklaring

Under diagrammet visas en teckenförklaring med en lista över de symboler och de variabler eller enheter som visualiseras i diagrammet. Varje serie har en unik kombination av en symbol och en slumpvis tilldelad färg för att göra det lättare att särskilja dem.

Spara diagrambild

Diagrammet går att spara ner i följande format: PNG (stor), PNG (liten), SVG och PDF. Den stora png-bilden är 2 500 pixlar bred och den lilla är 1 200 pixlar. Knappen för nedladdning finns i övre högra hörnet av diagrammet.

Resultattabell

Under tabellfliken kan du se hur många träffar din sökning genererade och de 100 första av träffarna åskådliggörs i en tabell. I tabellen syns observationer för de enheter som stämmer in på ditt urval och kolumner för de variabler du valt i variabellistan. Har du valt sammanräknade uppgifter visas hur många observationer med värden som är sammanräknade.

Spara sökresultat

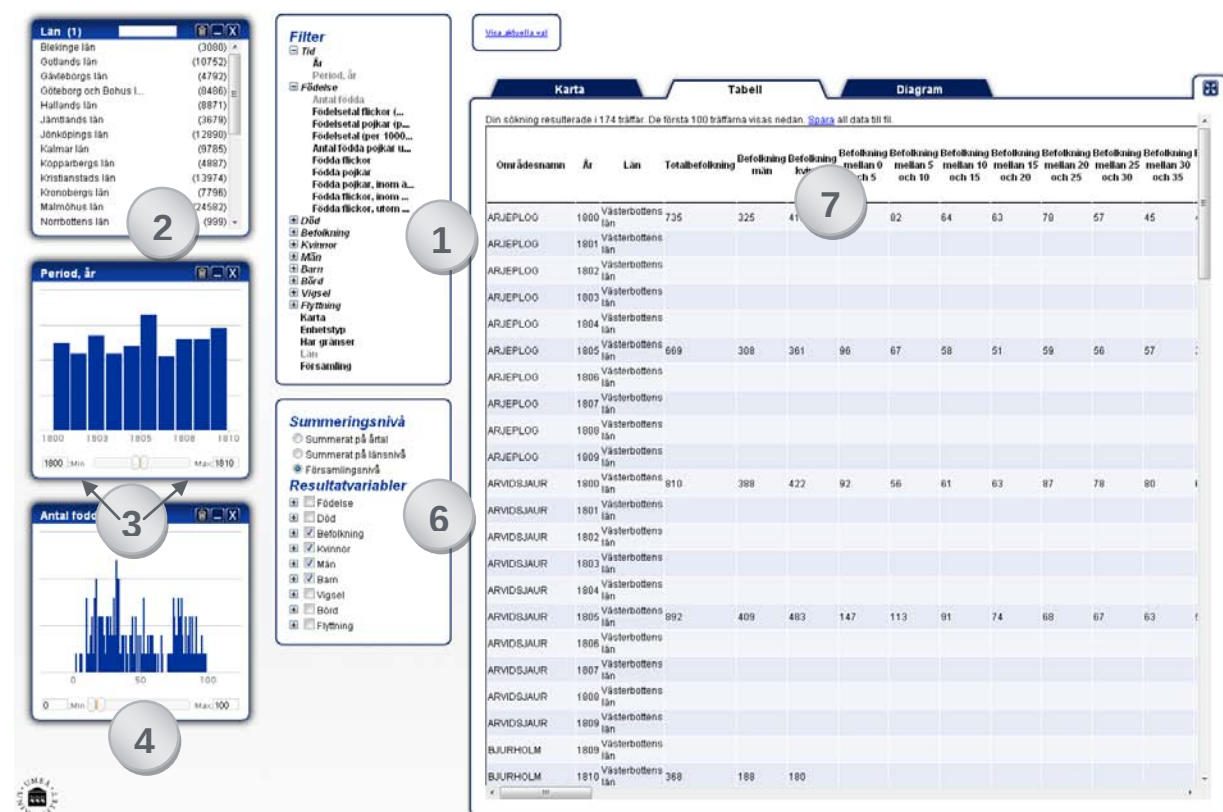
Du kan spara ner hela resultatet av din sökning. Här blir två filer sammanslagna i en zip-fil. Den ena är en tab-separerad textfil som lätt går att öppna i exempelvis Microsoft Excel eller OpenOffice Calc. Kolumnrubriker följer med. Den andra filen innehåller de sökparametrar du använt för att erhålla sökresultatet, det vill säga sökfiter, deras inställningar, resultatvariabler du valt och summeringsnivå. SQL-frågan som genererade sökresultatet ingår också.

Exempel på användning

Fall 1

Säg att du vill ta fram en tabell med uppgifter om befolkning för alla församlingar i Västerbottens län för åren 1800-1810 där antalet födda är upp till 100 stycken. Hur gör du då?

1. Välj filtren "Län", "Antal födda" och "Period, år" genom att klicka i listan i Sökfilter-rutan.
2. Scrolla ner i listan över län och klicka på Västerbotten, eller använd sökfältet i filtret.
3. Ändra i histogrammet med födelsetal genom att dra i de lodräta linjerna som markerar start och slut på intervallen, eller skriv in antal i textfälten.
4. Ställ sen in rätt tidsperiod på samma sätt som med födelsedata.
5. Klicka på fliken "Tabell".
6. Kryssa för de variabler du vill ha med i tabellen under rubriken "Resultatvariabler". I bilden nedan har hela gruppen *Befolkning* valts (och i och med det markeras även andra grupper där samma variabler finns).
7. Resultattabellen uppdateras automatiskt och visar uppgifter för de församlingar som hittades.



Områdesnamn	År	Län	Totalbefolkning	Befolkning män	Befolkning kvinnor	Befolkning 0-4	Befolkning 5-9	Befolkning 10-14	Befolkning 15-19	Befolkning 20-24	Befolkning 25-29	Befolkning 30-34	Befolkning 35-39
ARJEFLOO	1800	Västerbottens län	725	325	400	82	64	63	70	57	45		
ARJEFLOO	1801	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1802	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1803	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1804	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1805	Västerbottens län	669	308	361	96	67	58	51	59	56	57	
ARJEFLOO	1806	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1807	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1808	Västerbottens län											
ARJEFLOO	1809	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1800	Västerbottens län	910	388	422	92	56	61	63	87	78	80	
ARVIDSJAUR	1801	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1802	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1803	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1804	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1805	Västerbottens län	992	409	483	147	113	91	74	69	67	63	
ARVIDSJAUR	1806	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1807	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1808	Västerbottens län											
ARVIDSJAUR	1809	Västerbottens län											
BJURHOLM	1800	Västerbottens län											
BJURHOLM	1810	Västerbottens län	369	188	180								

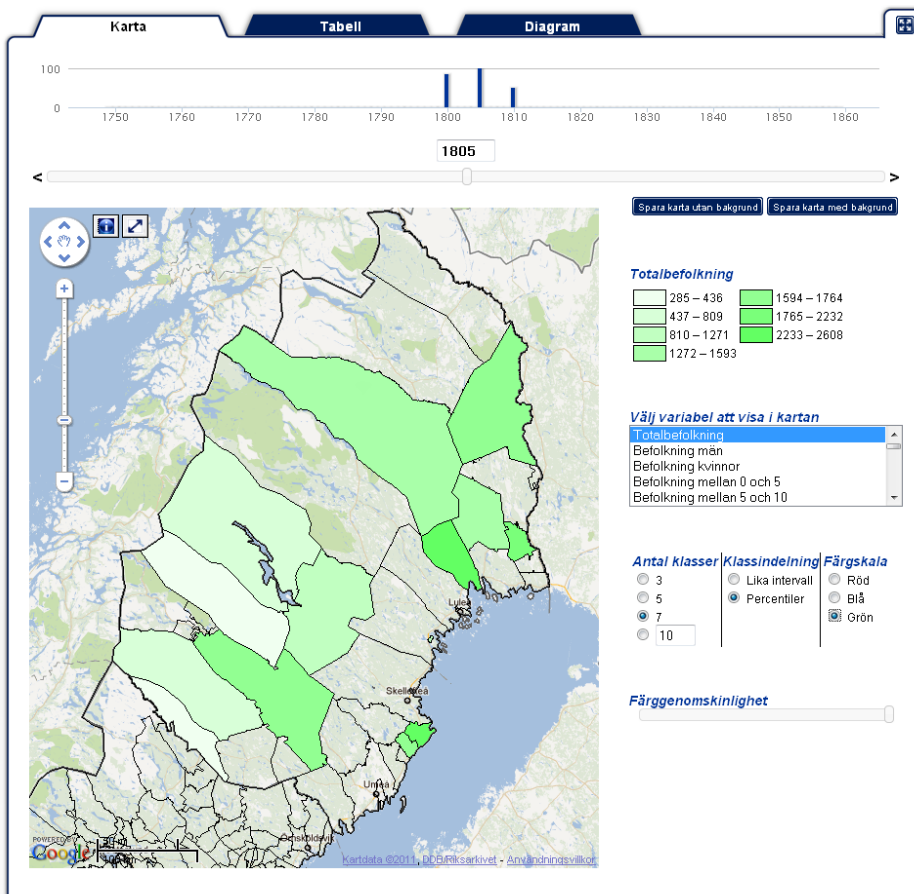
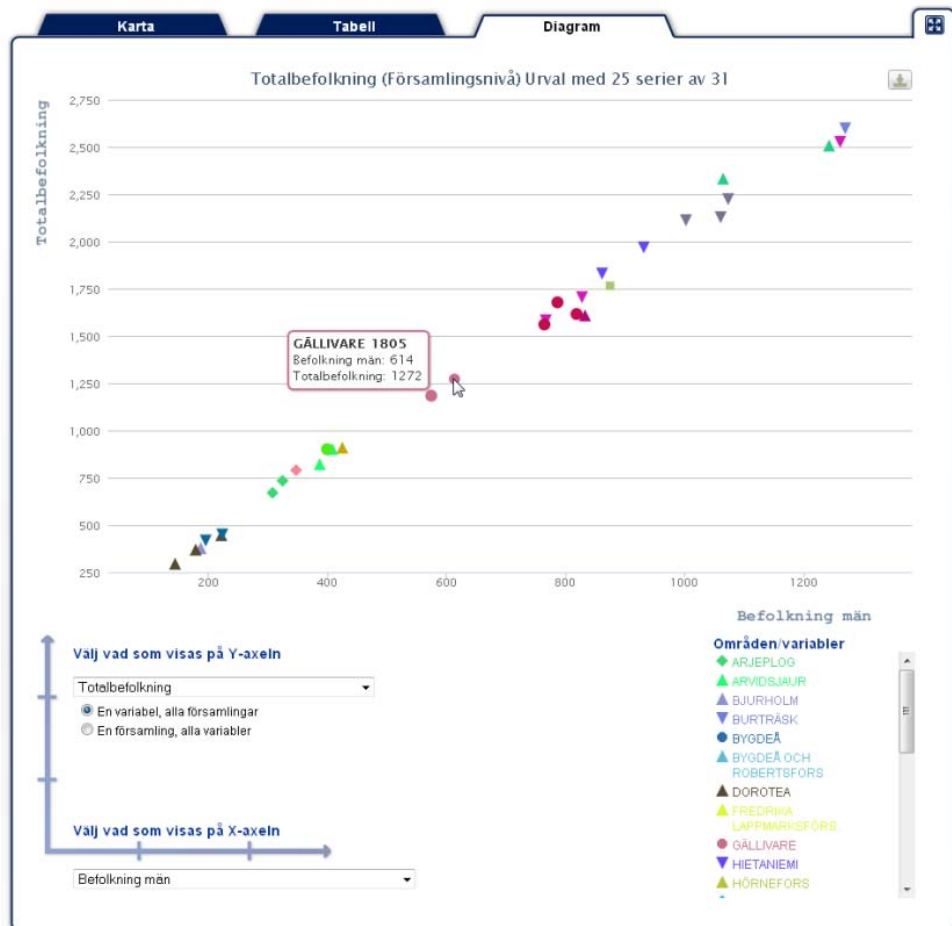
Det går att förstora upp tabellen med



-knappen och på så sätt få en bättre överblick. Tabellen visar 100 rader och du kan spara ner hela resultattabellen och använda den i exempelvis Excel.

Sökresultatet visas även i diagrammet, där det går att växla mellan sätt att visa och jämföra genom att välja olika variabler på x- och y-axlarna.

En teckenförklaring visar vad de olika punkterna i diagrammet symboliserar och genom att hålla muspilen över punkterna kan du få ytterligare information.



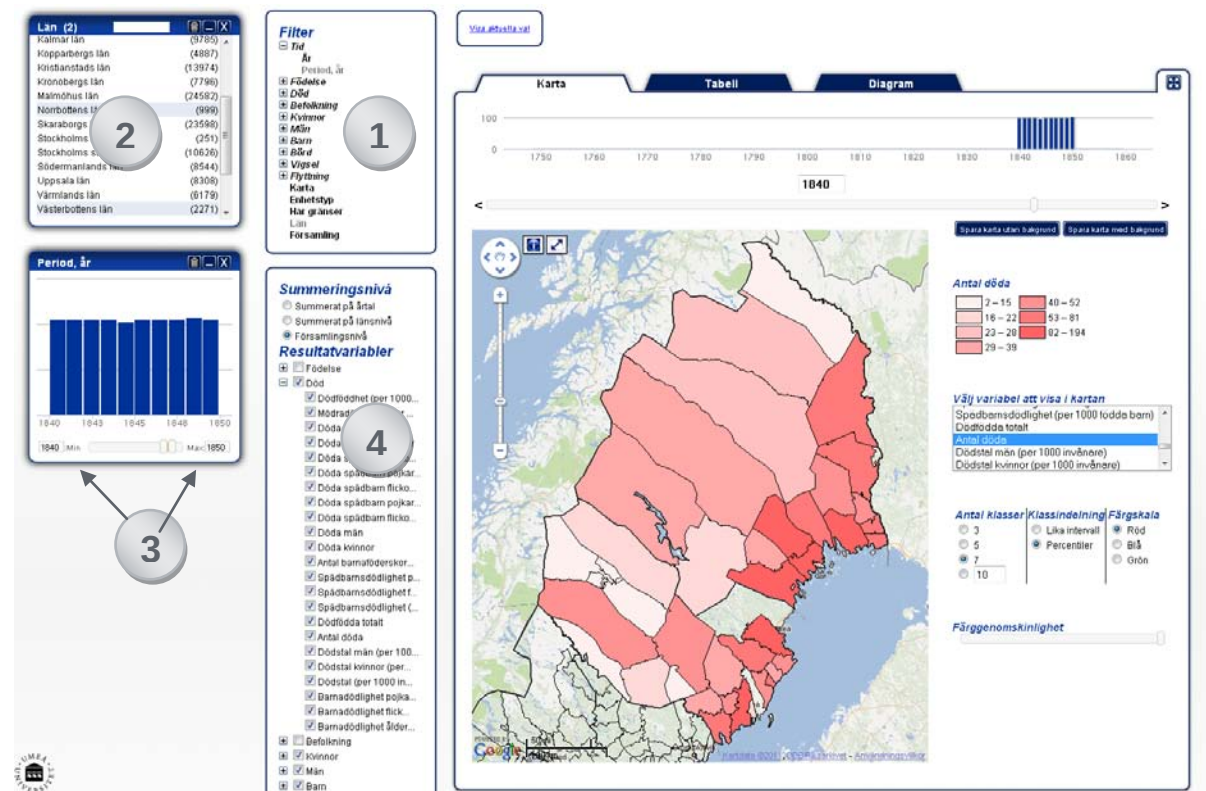
Sökresultatet visas på kartan och det går att växla mellan olika variabler genom att markera en rad i rutan till höger om kartan.

I histogrammet ovanför kartan kan du se vilka årtal det finns observationer för. Genom att flytta årtalslinjen, som avgör för vilket årtal uppgifter visas, kan du välja att se förändring av värden över tid.

Fall 2

Säg att du vill veta hur dödligheten var i Västerbotten och Norrbotten perioden 1840-1850.

1. Välj filtren "Län" och "Period, år" genom att klicka i listan i Sökfiter-rutan.
2. Scrolla ner i listan över län och klicka först på Norrbotten och scrolla vidare ner och klicka på Västerbotten. Det går att markera så många rader du vill. För att avmarkera klickar du bara på en markerad rad.
3. Ändra i histogrammet med tidsperioden genom att dra i de lodräta linjerna som markerar start och slut på intervallen eller skriv in antal i textfälten och tryck enter.
4. Kryssa för gruppen "Död" i resultatvariabellistan så får du med alla som är knutna till dödstal. Andra grupper markeras också automatiskt för att indikera att samma variabler finns i dessa grupper.
5. För att visa något i resultatkartan måste du välja en variabel att visa i listan till höger om kartan. Ändra till det årtal du vill visa på tidslinjen ovanför kartan och sedan kan du, genom att flytta årtalsmarkören, se förändringen av vald variabel över tid.



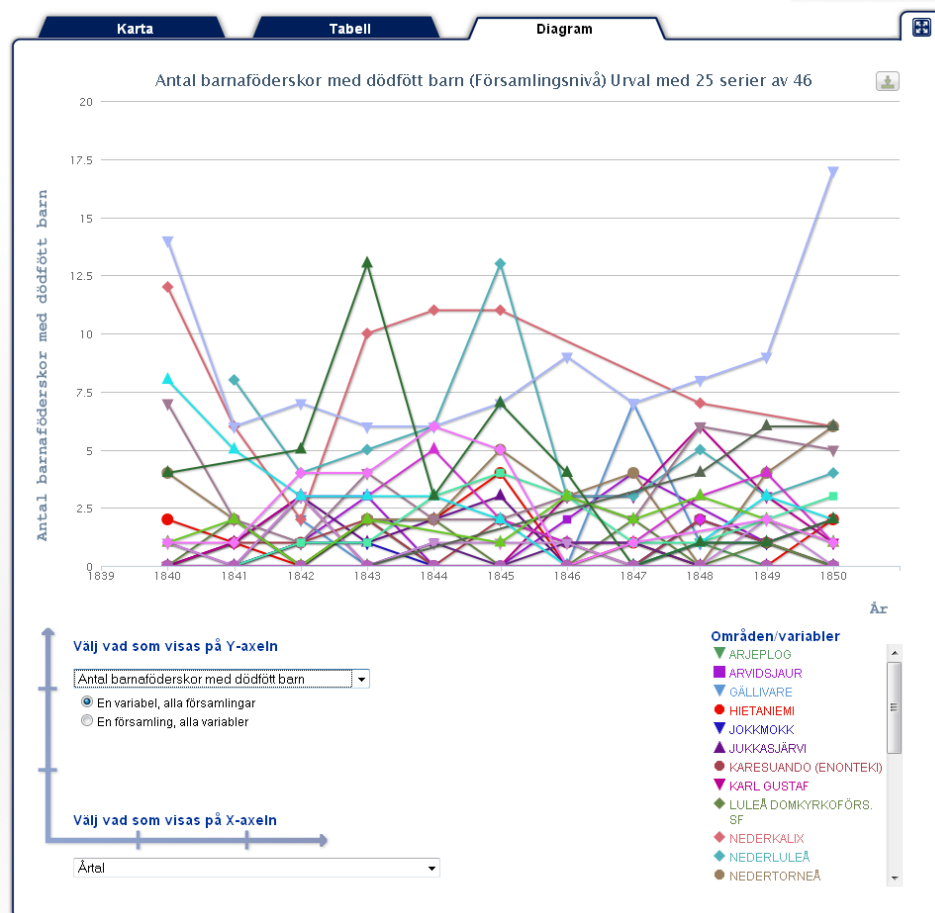
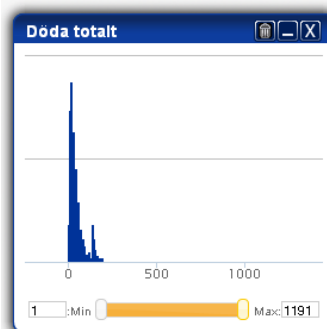
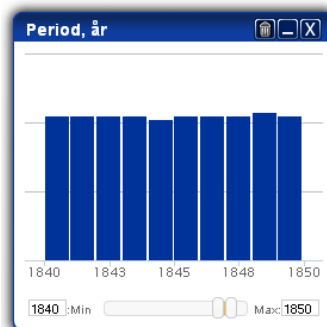
I resultattabellen finns uppgifter för de 100 första av alla församlingar som hittades och information om dödligheten. Vill du se uppgifterna för samtliga klickar du på "Spara fil" och sparar ner en fil som du sedan kan visa i exempelvis Excel. Om du vill få bättre överblick kan du förstora upp tabellen (se bilden nedan).

[illegible]

Du kan även ta fram filtret "Antal döda" och på så sätt få en översikt över de sammantagna värdena för dödligheten. Innehållet i dessa sökfiler påverkas av det du valt i "Län" och "Period, år", så de demonstrerar en sammanställning av det som visas i resultattabellen.

Län (2)

Kalmar län	(9785)
Kopparbergs län	(4887)
Kristianstads län	(13974)
Kronobergs län	(7796)
Malmöhus län	(24582)
Norrbottnens län	(999)
Skaraborgs län	(23598)
Stockholms län	(251)
Stockholms stad	(10626)
Södermanlands län	(8544)
Uppsala län	(8308)
Värmlands län	(6179)
Västerbottens län	(2271)

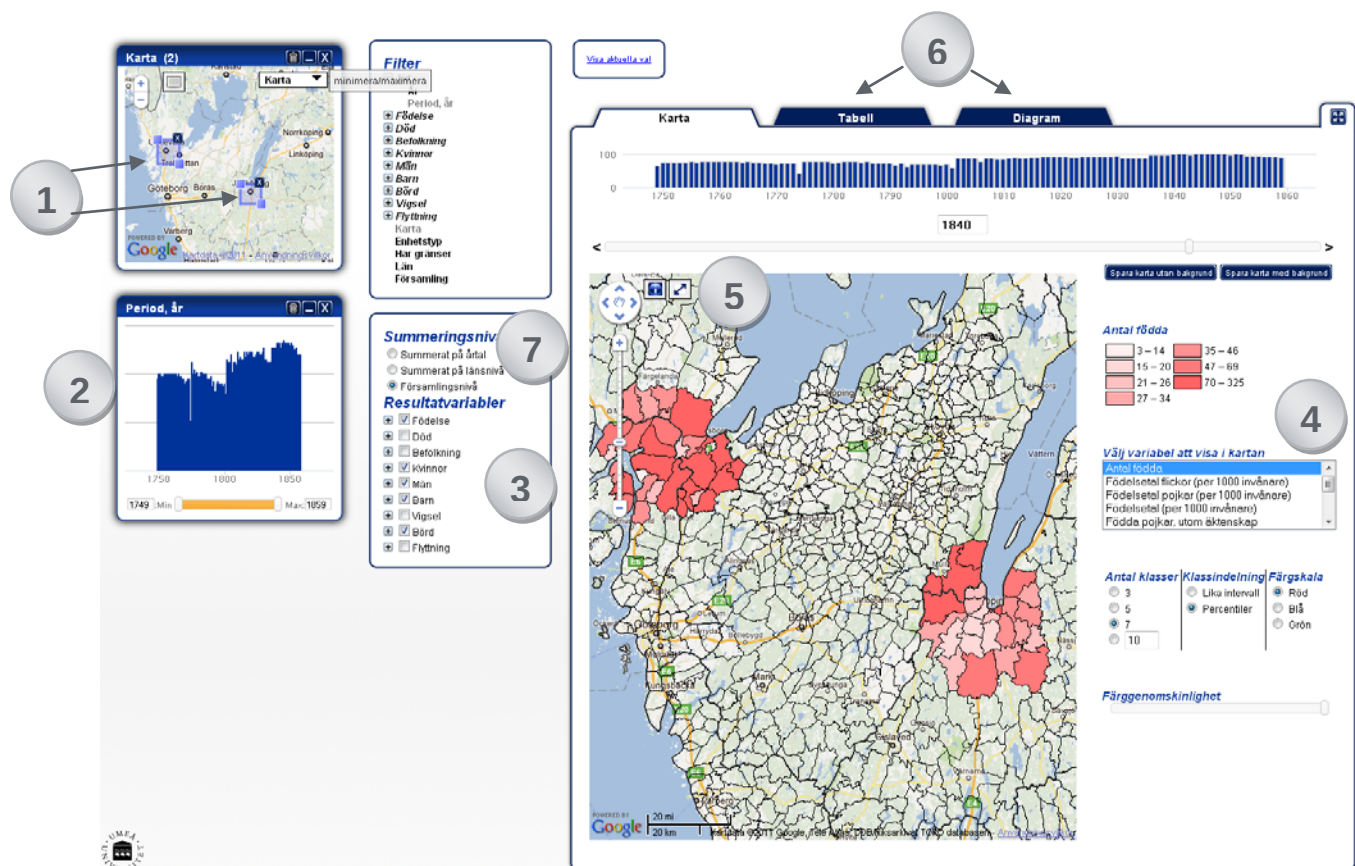


I diagrammet kan du till exempel välja att visa alla variabler per församling, för att göra det lättare att se förändringar och jämföra.

Fall 3

Säg att du vill jämföra flera områden i två olika regioner, till exempel Uddevalla med omnejd och trakten kring Jönköping. Hur söker du fram dessa områden?

1. Zooma in och markera lämpliga områden på kartan i kartfiltret (observera att du inte kommer att få med församlingar eller pastorat som saknar geografisk utbredning).
2. Ta fram "Period, År"-filtret för att få en överblick över vilka år det finns observationer för valda enheter. Filtret visar antal observationer oavsett resultatvariabel och ger en överblick över hur många observationer det finns.
3. Välj de resultatvariabler du vill se närmare på.
4. De olika variablerna är nu tillgängliga att visas i kartan och du kan välja vilken variabel som ska visas i listan till höger om kartan. Histogrammet ovanför kartan visar under vilka år det finns observationer för variabeln som visas i kartan.
5. Klicka på knappen "Zooma och centrera" i resultatkartan för att zooma in på valda områden och få en bättre överblick. Observera att det är valda områden som zoomas in, oavsett om det finns observationer att visa i kartan.
6. Växla till diagram eller tabellfliken för att få en annan vy av sökresultatet.
7. Genom att ändra summeringsnivå kan du se valda variabler sammanställda på olika sätt; per län eller per år. Observera att vissa variabler inte kan summeras (se nästa sida).



Period, år

☒ Födelse
☒ Död
☒ Befolkning
☒ Kvinnor
☒ Män
☒ Barn
☒ Börd
☒ Vigsel
☒ Flyttning

Karta
 Enhetstyp
 Har gränser
 Län
 Församling

Summeringsnivå

☐ Summerat på årtal
☒ Summerat på länsnivå
☐ Församlingnivå

Resultatvariabler

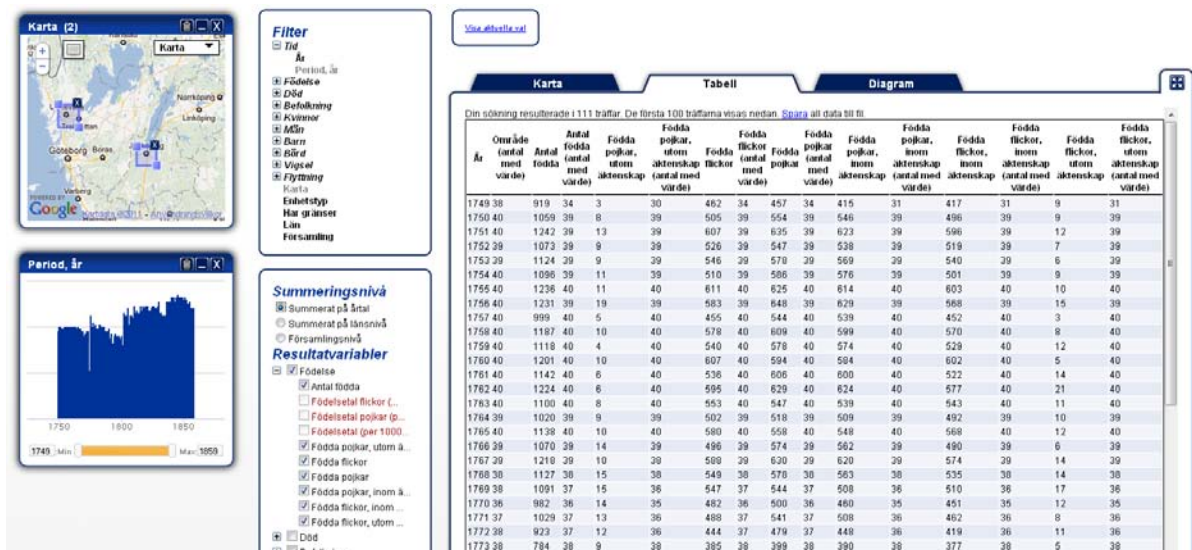
☒ Födelse
☒ Antal födda
☐ Födelsel flickor (...)
☐ Födelsel pojkar (p...)
☐ Födelsel (per 1000...)
☒ Födda pojkar, utom ä...
☒ Födda flickor
☒ Födda pojkar
☒ Födda pojkar, inom ä...
☒ Födda flickor, inom ...
☒ Födda flickor, utom ...

☒ Död

Din sökning resulterade i 423 träffar. De första 100 träffarna visas nedan. [Spara](#) all data till fil.

Län	År	Område (antal med värde)	Antal födda (antal med värde)	Födda pojkar, utom äktenskap (antal med värde)	Födda pojkar, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)	Födda pojkar, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)	Födda flickor, inom äktenskap (antal med värde)
Göteborg och Bohus län	1749 12	256	9	1	6	116	9	140	9	101	6	78	6
Göteborg och Bohus län	1750 12	317	12	1	12	150	12	167	12	166	12	143	12
Göteborg och Bohus län	1751 12	355	12	6	12	177	12	178	12	173	12	174	12
Göteborg och Bohus län	1752 12	325	12	4	12	156	12	169	12	165	12	153	12
Göteborg och Bohus län	1753 12	344	12	3	12	173	12	171	12	168	12	171	12
Göteborg och Bohus län	1754 12	320	12	6	12	149	12	171	12	166	12	147	12
Göteborg och Bohus län	1755 12	343	12	2	12	170	12	173	12	171	12	167	12

Visning av statistik sammanställt per län och år. Kolumnen "antal områden" visar hur många geografiska områden som har summerats för varje län och årtal. För varje variabel visas antal observationer som inte är tomma (värden med "noll" kan finnas med). De variabler som inte kan sammanräknas lyser röda i variabellistan och markeras igen automatiskt om Församlingnivån väljs.



Visning av statistik sammanställt per år, det vill säga alla valda områden slås samman och ses som en enhet. Kolumnen "antal områden" visar hur många geografiska områden som har summerats för respektive årtal. Även här färgas de variabler som inte kan räknas samman röda.